

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): **Barbora Valešová**

Název práce: **Odhad šířky pánve z morfologie stehenní kosti**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):

Jaroslav Brůžek

1. **CÍL PRÁCE** (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je zjištění vztahu mezi rozměry stehenní kosti (vnější inklinace osy femuru) a bikristání šířky pánve a ověření predikční síly nalezeného vztahu. Diplomová práce tento cíl naplnila. Autorka předložila text, který jak formou i obsahem splňuje nároky kladené na diplomové práce.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Barbora Valešová se zhostila úkolu DP velmi dobře. V práci je přestaven teoretický rozbor studované problematiky proporčně k vlastnímu experimentu a jeho hodnocení. Limitem zpracování je charakter vstupních proměnných, které nebylo možno nijak měnit ani korigovat.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Po formální stránce lze autorce vytknout jen několik drobností. Jazykový styl je velmi dobrý, ačkoliv vidíme občas příklon k anglicizmům (používání slova *extremity* v českém textu ruší. Obrat „v jednotlivých klimatech“ rovněž je nečeský). Grafická úprava mohla být lepší, protože autorka nešetří plochou při prezentaci krabicových grafů, v tabulkách pak signifikantní rozdíl s hvězdičkou místo tučně zvýrazněného textu by usnadnil čtení vytištěné DP...

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Barbora Valešová se seznámila s problematikou ekologických adaptací člověka a představuje v teoretickém úvodu Bergmanovo i Allenovo pravidlo s důsledky pro morfologii lidského těla a modely, které je vysvětlují. Teoretický úvod akcentuje více morfologické a funkční aspekty stehenní kosti a pánve, zdá se z mého pohledu, je

trochu opomíjena, V textu je řada tvrzení, s kterými není možno se zcela ztotožnit (např.. tvzení o tom, že neandertálci jsou adaptovaní na chladné klima, když víme, že během jejich existence znali i klima téměř tropické). V řadě odkazů se autorka spokojuje se sekundárními, možno říci až terciálními prameny. Jako prameny převažují publikace Christophera Ruffa a jeho školy.

V sekci Materiál se dozvídáme, že údaje k řešení problematiky DP byly převzaty s internetové databáze. V Metodách u rozměrů s výjimkou bikristální šíře chybějí autoři definic zvolených proměnných femuru (jaký je rozdíl mezi proximálním koncem a nejproximálnějším koncem hlavice femuru?). Výsledková část a manipulace s daty je uspokojivá.

Diskuze, ačkoliv poměrně obsáhlá, má řadu nepřesností až chyb (např. Str, 66: " *Míra pohlavního dimorfismu a porodní mechanismus u žen se během evoluce změnil (Ruff, 1994; Lovejoy, 1988; Rutová, 2005)*", Není však uvedeno kdy a jak, Jiný příklad na str.67: " *Můžeme předpokládat, že pánevní šíře u žen se nemusí významně lišit, protože u všech žen bez ohledu na klima bude adaptována kvůli porodu stejně-* Bohužel, víme již od dob publikace pražského porodníka Pachnera (1937), že mezi vnitřním, tedy porodnickými rozměry malé pánve a vnějšími pánevními rozměry jako jako je bikristální šíře, není žádná korelace a není možné je predikovat. Pánevní šíře, nyslí li se bikristální šířka s adaptací na porod má pramálo společného.

Celkově v práci postrádám více informací z písemnictví, věnované evoluci a variabilitě femoro-pelvickeho komplexu (např. Betti, 2012, Grabowski, 2012, Kurki, 2013 a další). Závěry jsou v souladu s výsledky a ukazují, že bikristální šíře se zvětšuje v závislosti na teplejším klimatu. Predikovat podle rozměrů femuru šířku pánve není možné a s tímto závěrem se lze ztotožnit.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Na straně 7 při formulaci poslední hypotézy je uvedeno: „ *Poslední hypotéza vychází z předpokladu, že vztah Fe1-Fe2 a BIB bude významnější u žen, protože ženy mají obecně širší pánev než muži.*“ Tvrdím, že ženy však nemají bikristální šíři pánve větší než muži a bylo to opakovaně prokázáno měřením.
Jak může autorka své tvrzení obhájit a vysvětlit?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Navrhuji známku VELMI DOBŘE.

Datum:

11.května 2014

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

